BESLUITEN

UITVOERINGSBESLUIT (EU) 2020/396 VAN DE COMMISSIE

van 4 maart 2020

over het voorgestelde burgerinitiatief "Kiezers Zonder Grenzen, Volledige Politieke Rechten voor EU-burgers"

(Kennisgeving geschied onder nummer C(2020 1298)

(Slechts de tekst in de Engelse taal is authentiek)

DE EUROPESE COMMISSIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,

Gezien Verordening (EU) 2019/788 van het Europees Parlement en de Raad van 17 april 2019 betreffende het Europees burgerinitiatief ([1]), en met name artikel 6,

Overwegende hetgeen volgt:

(1) De doelstellingen van het voorgestelde burgerinitiatief "Kiezers Zonder Grenzen, Volledige Politieke Rechten voor EU-burgers", worden als volgt omschreven:"We dringen aan op hervormingen ter versterking van de bestaande rechten van EU-burgers om te stemmen en zich verkiesbaar te stellen bij de Europese en de gemeenteraadsverkiezingen in hun land van verblijf, en op nieuwe wetgeving om deze rechten uit te breiden tot regionale en nationale verkiezingen en referenda. Belangrijkste doelen:

— wegnemen van belemmeringen voor de registratie van EU-burgers als kiezer of kandidaat bij de Europese en lokale verkiezingen in hun land van verblijf of herkomst;

— opnieuw bevestigen dat algemeen kiesrecht een grondrecht en een fundamentele waarde is. EU-burgers moeten bij alle verkiezingen en referenda het recht hebben om naar keuze te stemmen in hun land van verblijf dan wel hun land van herkomst;

— onderzoeken wat de gevolgen van zo'n daadwerkelijke europeanisering van het stemrecht zijn, welke waarborgen nodig zijn en hoe het stemrecht ook aan onderdanen van derde landen kan worden verleend. Deze hervormingen verhelpen een onvolkomenheid die de Europese democratie ontsiert en scheppen ruimte voor transnationale politiek.".

(2) Een door de organisatoren verstrekte bijlage over het voorgestelde burgerinitiatief bevat nadere informatie over deze doelstellingen. In de bijlage wordt opgemerkt dat steeds meer EU-burgers in een andere lidstaat wonen en werken dan die van hun nationaliteit, maar dat deze zich door de belemmeringen bij de uitoefening van hun stemrecht in hun land van verblijf, op lokaal politiek niveau vaak niet vertegenwoordigd voelen. Volgens de bijlage is "de lage opkomst van mobiele EU-burgers bij lokale en Europese verkiezingen niet verrassend, aangezien zij nog steeds alleen het recht hebben om bij de gemeenteraadsverkiezingen en de Europese verkiezingen te stemmen in hun land van verblijf, maar worden uitgesloten van de verkiezingen en democratische keuzes die er werkelijk toe doen". Het voorgestelde initiatief is er dan ook op gericht "het Europees burgerschap tot een echt burgerschap te maken", "een stap te zetten in de richting van algemeen kiesrecht" door EU-burgers volledige politieke rechten te geven, "een betere integratie te bevorderen" en "bij te dragen aan de totstandkoming van een transnationale Europese democratie".

(3) De organisatoren hebben aanvullende informatie verstrekt in de vorm van een brochure.

(4) Het Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU) geeft meer inhoud aan het burgerschap van de Unie en verbetert de democratische werking van de Unie door onder meer te bepalen dat iedere burger het recht heeft aan het democratisch bestel van de Unie deel te nemen door middel van een Europees burgerinitiatief.

(5) De procedures en voorwaarden voor het burgerinitiatief moeten duidelijk, eenvoudig, gebruiksvriendelijk en evenredig met de aard van het burgerinitiatief zijn, om burgerparticipatie aan te moedigen en de Unie toegankelijker te maken.

([1]) PB L 130 van 17.5.2019, blz. 55.

(6) Wat betreft de in overweging 1, eerste streepje, genoemde doelstelling ("Wegnemen van belemmeringen voor de registratie van EU-burgers als kiezer of kandidaat bij de Europese en lokale verkiezingen in hun land van verblijf of herkomst") zou de Commissie bevoegd zijn om op grond van artikel 22 VWEU een voorstel vast te stellen voor een rechtshandeling van de Unie dienaangaande.

(7) Wat betreft de in overweging 1, tweede streepje, genoemde doelstelling ("Opnieuw bevestigen dat algemeen kiesrecht een grondrecht en een fundamentele waarde is. EU-burgers moeten bij alle verkiezingen en referenda het recht hebben om naar keuze te stemmen in hun land van verblijf dan wel hun land van herkomst") zou de Commissie bevoegd zijn om op grond van artikel 25, lid 2, VWEU een voorstel vast te stellen voor een rechtshandeling van de Unie dienaangaande.

(8) Wat betreft de in overweging 1, derde streepje, genoemde doelstelling ("Onderzoeken wat de gevolgen van zo'n daadwerkelijke europeanisering van het stemrecht zijn, welke waarborgen nodig zijn en hoe het stemrecht ook aan onderdanen van derde landen kan worden verleend") kan de Unie krachtens artikel 79, lid 4, VWEU maatregelen vaststellen om "het optreden van de lidstaten ter bevordering van de integratie van onderdanen van derde landen die legaal op hun grondgebied verblijven, aan te moedigen en te ondersteunen, met uitsluiting van enige harmonisering van de wettelijke of bestuursrechtelijke regelingen van de lidstaten". Krachtens artikel 79, lid 4, VWEU zou dus een voorstel van de Commissie kunnen worden vastgesteld voor een onderzoeksprogramma inzake de democratische rechten/het stemrecht in de EU, in het kader waarvan onder meer wordt bezien in hoeverre de burgerrechten van onderdanen van derde landen die op het grondgebied van de Unie verblijven, kunnen worden versterkt.

(9) Om deze redenen valt geen enkel onderdeel van het voorgestelde burgerinitiatief zichtbaar buiten het kader van de bevoegdheden van de Commissie om een voorstel in te dienen voor een rechtshandeling van de Unie ter uitvoering van de Verdragen, als bedoeld in artikel 6, lid 3, onder c), van Verordening (EU) 2019/788.

(10) De groep organisatoren is gevormd en de contactpersonen zijn aangewezen overeenkomstig artikel 5, leden 1, 2 en 3, van de verordening.

(11) Het voorgestelde initiatief is niet kennelijk beledigend, lichtzinnig of ergerlijk en druist niet kennelijk in tegen de waarden van de Unie zoals die in artikel 2 VEU zijn vastgelegd, noch tegen de rechten vervat in het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie.

(12) Het voorgestelde initiatief "Kiezers Zonder Grenzen, Volledige Politieke Rechten voor EU-burgers" moet daarom worden geregistreerd,

HEEFT HET VOLGENDE BESLUIT VASTGESTELD:

Artikel 1

Het voorgestelde burgerinitiatief "Kiezers Zonder Grenzen, Volledige Politieke Rechten voor EU-burgers" wordt hierbij geregistreerd.

Artikel 2

De registratie van het burgerinitiatief "Kiezers Zonder Grenzen, Volledige Politieke Rechten voor EU-burgers" is van toepassing met ingang van de datum van dit besluit.

Artikel 3

Dit besluit is gericht tot de organisatoren van het burgerinitiatief "Kiezers Zonder Grenzen, Volledige Politieke Rechten voor EU-burgers", vertegenwoordigd door mevrouw Anna COMACCHIO en mevrouw Claire DAUTCOURT, die als contactpersonen optreden.

Gedaan te Brussel, 4 maart 2020.

Voor de Commissie
Věra JOUROVÁ
Vicevoorzitter